

Kedves Vendégeink, Kollégák, Hallgatóink! Hölgyeim és Uraim!

Szeretettel köszöntök mindenkit, aki részvételével megtisztelte ünnepi szemináriumunkat, mellyel születésének bicentenáriumán tisztelgünk a legnagyobb magyar emléke előtt. Megemlékezésünk, melyet az évnaphra terveztünk, kissé megkésztet, de önhibánkon kívül, és a meghívó kronológiája is csupán annyit tükröztet, hogyan válnak az elsők utolsókká.

Tanszékünkön régi tradíció, hogy hallgatóinkat nemcsak a tanításra készítjük fel, hanem - amennyire ez lehetséges - a tudományos munkára és majdani közéleti szereplésükre is. Ünnepi szemináriumaink e törekvésünk csomópontjai, melyeken menet közben is mérhetjük, mennyire sikerült az óhajtott célt elérni diákjainknak és felkészítő tanárainknak.

Én magam nehéz helyzetben vagyok, amikor megnyitom az emlékülést, mert úgy kell ezt tennem, hogy előbeszédemmel el ne kalandozzak az előadások témaköreibe. Ám sokkal nehezebb feladat előtt állnak előadónk, hiszen a magyar történet talán legkétségesebb korszakának legellentmondásosabb személyiségéről kell beszélniük.

Gróf Széchenyi Istvánról, aki kimagasló tudományos felkészültsége ellenére soha le nem nézte a kétkezi munkát, nem áttalott tisztként sem tanulni egyszerű huszárjaitól, aki halált megvető bátorságról tett tanúbizonyságot nem egyszer, mégsem vált soha vakfegyelmű katonává. Róla, akiben óriási érzelmi viharok közepette váltakozott az önérzet és kicsinyhitűség, a remény és kétely, a lelkesedés és lelki kifulladás, a társak utáni vágy és konok elzárkózás, vad szenvedély és légies szerelem, szigorú rendszeresség és féktelen szeszély, aki a legmodernebb technika felkarolója volt, ugyanakkor a lovak megszállott nemesítője is. Róla, aki óriási áldozatokat hozott a magyar nyelvért, naplóját mégis mindvégig németül írta, aki kétségbeesett a szláv-germán-neolatin tenger közepében látva magunkramaradottságunkat, és nemzethalálunkról vizionált, ám elítélte az erőszakos magyarosítást, és lojalís maradt az uralkodóházhoz az ésszerűség határain belül. Arról a főnemesről, aki folyamatosan támadta a feudalizmus roskatag, idejétmúlt rendszerét s annak konzervatív híveit, de a változásokat csak a főrendek vezette reformfolyamatokkal tudta elképzelni, aki bár a haza fejlődésének országépítő tetteivel is bizonyító híve, mégis a

nagybirodalmi integráció előnyeinek szószólója volt, aki soha nem titkolta következetes forradalomellenességét, mégis szerepet vállalt az első felelős magyar kormányban. Vallásos meggyőződése megingathatatlan volt, mégis mindvégig kísértette az öngyilkosság gondolata, hogy végül önkézével vessen véget életének.

Olyan emberről kell megemlékeznünk, akit azóta is minden politikai csoportosulás, párt, szövetség, tábor megpróbált saját eszméi megtámogatására kisajátítani, de sikertelenül, mert - Szekfű Gyula szavaival élve - Gróf Széchenyi István nemzeti életünk olyan kimagasló csúcsa, emberi nagyságában olyan egyszerű, egyéni és hatalmas, hogy kicsinyes szándék, olcsó demagógia, önös politikai törekvés hálójában fel nem akadhat. Páratlan élete tényeivel a magyarság egésze számára példa, aki hitet és reményt sugároz felénk, kitartásra készítet valamennyiünket nemzeti felemelkedésünkért végzett közös munkálkodásunkban.

E gondolatokkal az ülést megnyitom, valamennyiünk hazafiúi és lelki épülésének reményében.

Szekfű László
kandidátus